

MARIBORSKI

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.
Četrletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 9.50. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, sreda 28. aprila 1920.

Št. 94.

Konec železničarske in splošne stavke.

Položaj vlade. — Jadransko vprašanje. — Dr. Renner pride v Beograd.

Eksperiment.

Danes se završuje stavka, ki je prvič pretresla temelje naše mlade države. Težka preizkušnja je bila to, toda koristna — čeprav ni bil njen namen koristiti, ampak škodovati. Da, materijelno je bil ta poizkus našemu javnemu življenju in gospodarstvu škodljiv. Na milijone in milijone je gmotne škode — toda tudi to se bo sčasoma prebolelo in ostala bo samo — moralna korist. Največja korist, ki nam jo je prinesla ta stavka pa je ta, da so tudi oni, ki doslej niso verjeli v življensko zmožnost naše mlade Jugoslavije, v tej stavki spoznali, da so temelji te države močni, da se ne dajo kar tako zrušiti. Kdor je opazoval naše notranje življenje pred stavko je bil često žalosten in malodušen, danes ni več. Trdno so prirastle v tla korenine naše državne misli. Vihar je upogibal in lomil veje, pulil posamezne liste, toda deblo se ni zmajalo, korenine so ostale trdne. Trije činitelji so igrali v tej stavki, trije činitelji čisto nasprotni eden drugemu. Prvi činitelj je bil — komunizem. Njegov namen je bil, mobilizirati široke delavske mase naše

države ter z njimi izvesti eksperiment. Komunizem se je hotel prepričati kakšna je njegova moč v naši državi, če so tla že pripravljena za komunistično revolucijo ter diktaturo proletarijata, če je taka revolucija sploh mogoča, če je sploh mogoča diktatura. To je bil ganilni činitelj stavke, njena prva moč in opora.

Deset dni je trajala stavka, deset dni so ruvali drevo iz tal, toda ni se zamajalo, trdno in močno je ostalo. Eksperiment se je ponesrečil in eksperimentatorji so spoznali, da se naš narod ne da zapeljati od lažnjivih fantomov, da je za to naš narod prezrel. Komunistični eksperimentatorji so spoznali, da je pri nas komunistična revolucija nemogoča, da je nemogoča — diktatura proletarijata. Sedaj bodo morali revidirati svojo taktiko; mesto revolucije se bodo morali oprijeti evolucije ter iskati stika z drugimi skupinami ali pa ostati sami in brez upliva.

Drugi činitelj je bila tuja agitacija, agitacija izhajajoča od naših zunanjih sovražnikov: Nemcev, Italijanov in Madžarov. Ti, ki ne zamude nobene prilike, da bi zopet zrušili ono kar smo si s tolikim trudom zgradili, da bi zopet zrušili našo državno in narodno svo-

bodo, ki so našli v tej stavki pripraven moment, da znova poskusijo svoj eksperiment — zrušiti našo državo. Madžari v Banatu. Bački in Baranji, Nemci v Sloveniji, Italijani povsod, kjer se je dalo, vsi so poskušali eno. Pogoreli so, kakor so komunisti. Naše države se ne da zrušiti. Jezni in premagani so se morali umakniti ter spoznati, da so bile vse njihove dosedanje sanje — brezuspešne. Naše države se ne da zrušiti in morali bodo, nolens volens začeli z njo računati.

Treji činitelj je bilo čisto mezno gibanje za njim je stala večina našega proletarijata. Oni niso gojili eksperimentalnih želj, ampak samo izboljšanje življenskih razmer. Ko so opazili, da ni vsem za to, ampak da jih v stavko gonilo drugi nameni, so se strnili ter pomagali rešiti situacijo s tem, da so upostavili vsaj delno obratovanje. Pokazali so s tem da so močna opora države, da se zavedalo kaj so in kaj je njihova dolžnost — čast jim

Poleg vsega tega pa je stavka pokazala tudi nujno potrebo po izpremembi našega notranjega državnega ustroja. Po izkušnjah, ki so jo dobili naši državniki te dni, jim mora biti jasno, da tako, kakor je šlo doslej, ne more iti dalje. Klika osebnih strankarjev ne

George A. England:

Boj za življenje.

(Konec.)

Kdor hoče spoznati kaj je križanje duše, tedaj naj gre kot meščan uničen od bolezni na kakšne oddaljene farme. Toliko simpatije bo dobil kakor kanarček na konvenciji kragi ljev ali miš v mačji uniji št. 57. V svojem obupu sem se obrnil do lokalnih listov in jim začel pošiljati poročila. Zares, bili so jako veseli mojega prispevanja, toda vso plačo, katero sem od njih prejel je bila v obliki kuverte z znamko gori, v kateri naj pošljem svoja nadaljna poročila. Moje upanje se je začelo zvijati in se ozirati proti pogrebniku.

Kmalu je postalo jasno, da se bo treba odpoledati gostoljubnosti svojih kmetskih prijateljev in si poiskati delo tudi, če se izgubi pri tem življenje. Naenkrat se je pa stvar zasukala. Zagledal sem odprta vrata, katerih poprej nisem videl. To se je zgodilo na ta način. Ker nisem imel drugega opravila sem mnogo čital magazine in revije. Te liste sem imel še iz starih časov. Na stotine jih je bilo in čital sem jih po cele tedne. Nekoč se zabliška pred mojimi očmi ideja:

„Zakaj nebi tudi jaz mogel pisati povesti? Well, zakaj neki ne?“

Ko sem študiral sem se učil tudi v pisateljevanju. V kolegiju sem izvedel kako je treba izražati svoje misli. Razumel sem dramatično. Vsega česar bi še potreboval bi bile življenske izkušnje. No, ali nimam že dovolj izkušenj iz življenja; najgorenjših izkušenj, kar si jih more človek misliti?

Moje delo pri zavarovalniški družbi je obstajalo v pisanju oglasov. To je bila dobra vaja, ki je zahtevala dokaj napenjanja domišljije. In nekje v zaboji sem imel še svoj stari pisalni stroj. Z velikim upanjem sem ga namazal.

Tudi če bom živel, da dosežem stodve leti in pol ne bom pozabil svoje prve povesti, katero sem pisal v boju za življenje. Spominjam se, da sem povest najprej napisal s svinčnikom na rujav zavijalni papir, kajti imel sem samo nekoliko pol-čistega belega papirja in nobenega denarja, da bi si kupil drugo zalogo. Pisal sem in pisal dokler nisem skončal povest, ki je obsegala kakih pettisooč besed. Dolgo časa mi je vzelo, da sem to storil, toda končno sem jo le izvršil. Ves ta čas sem videl pred seboj usodo, ki se mi je prijazno nasmihala!

Ko je bila povest skončana in skrbno popravljena sem jo prepisal na čisti papir ter jo odposlal na Collier's magazin.

Oh, in odgovor! Nikdar ne morem pozabiti onega trenutka, ko sem pogledal v R. F.

D. poštuo „bakso“ in potegnil iz nje dolgo kuverto. S tresočimi rokami sem jo odprl in — srce mi je hotelo skočiti iz prsi — za povest sem sprejel sto dolarjev!

Hitel sem v hišo smejoč in jokajoč obenem. Dal sem si porezati brke in brado, kupil ženi in sebi potrebne obleke, plačal stanovanje in hodil pokoncu. Samozavest se mi je povrnila. Zopet sem se počutil mož. Moja bodočnost je ležala v mojih rokah, kajti jaz lahko pišem povesti!

Od tedaj sem pisal povesti na staremu pisalnemu stroju, da so se kar iskre kresale v njem. Oči sem imel odprte in našel sem povesti vsepovsod, snov se mi je sama stekala. Farmarji sami so mi jo prinašali s svojo priprostostjo, s svojim ozkim življenjem, s svojimi veselji in žalostmi, s svojo absurdnostjo, ljubeznijo, sovraštvom itd. Vse je bilo samo življenje, katero je bilo treba pokazati svetu.

Mnogo povesti sem napisal in prodal vsako; niti ena mi ni bila vrnjena in vse so razpravljale o življenju v Maine. In modrikasti in rdečkasti bančni čeki so pribajali stalno na moj naslov.

V moji knjižici sem imel prvi mesec mojega pisateljevanja zapisanih 265 dolarjev dohodkov. Meni se je to delo več kot premoženje petnajstih takih družb kot je Standard

sme voditi naše države na njenih prvih poth, ne sme jo gojiti sama, ker če bo to delala, potem se iz deteta nikoli ne bo razvila močna žena, ampak pokvečen nestvor. Ljubezen do tega deteta, mora biti vsakemu, ki je pošten ono, kar ga bo vodilo vedno in povsod, ne pa osebno strankarski interesi. Za te sedaj še ni čas. Sedanja nesrečna vlada mora pasti, njeno mesto pa mora prevzeti močna resna, sposobna za delo.

V drugi vrsti pa je treba izvesti nešteto socialnih reform ter tako izbiti prevratnikom iz rok orožje. Treba je izvesti agrarno reformo, treba izvesti nešteto drugih manjših reform in to takoj, nemudoma. Treba je razpustiti sedanji neparlament ter pustiti, da si narod sam izvoti legitimne zastopnike.

Naša država je pokazala v tej stavki, da je sposobna za življenje, sedaj je treba pokazati še njenim voditeljem, da so sposobni za — veliko nalogo, ki jim je dana z njihovo častjo.

Politični pregled.

Cesar Karl v Budimpešti. Kakor poročajo listi se je mudil te dni bivši cesar Karl v Budimpešti, kjer se je pogajal z madžarskim upraviteljem Horthyjem o priznanju njegovemu sinu Otonu do vladarske pravice na madžarskem prestolu. Koliko je na tem resnice nam ni znano.

Turška mirovna pogodba. Urvovni svet v San Remu je sklenil, da ostane v Turčiji 24 divizij antantnega vojaštva. Vzpostavitev neodvisne Armenije se je zaenkrat radi nastalih težkoč odgodila do nadaljnjega. Za preizkušnjo dosedanjih odredb se sestavi posebna turško-angleško-francoska komisija.

Ameriški zastopnik v San Remu. Državni ameriški departement je naročil rimskemu poslaniku Johnsonu, naj se udeleži San Remske mirovne konference kot uradni opazovalec, brez da bi se mešal v posvete in sklepe, ki pridejo na dnevni red.

Caillaux obsojen na tri leta. Caillaux-ova obravnava je končana, obsojen je na tri

Oil Co. Drugi mesec je bilo še boljše. Moji kmetski prijatelji, ki so me prej v mojem naj večjem obupu prezirali, so gledali z debeljimi očmi in rekli naposled, da študiranje ni tako velika neumnost kot je videti!

Vsa pomlad je žarela v sreči, se mi je zdelo. Življenje se je prelivalo iz ene radosti v drugo. Moj uspeh je bil vsak dan večji in končno me je povabil neki znameniti založnik, da sem šel prepričati nekoliko tednov žnjim počitnice z ribarjenjem in ko sem odhajal domov sem nesel s seboj mastno pogodbo za svoje bodoče povesti.

Niso bili vsi moji problemi s tem rešeni in moja pot ni bila povsem rožna, vendar peljala je čimdalje višje.

Od onega dneva pa do danes nisem izvršil nobenega pravega dela. Pripovedoval sem samo laži v obliki povesti. Prodal sem okrog tristo kratkih povesti, petindvajset dolgih, ki so se nadaljevale in nešteto člankov in esejev. Življenje se mi je začelo zopet smehljati. Tuberkuloza se ni nikdar povrnila. V bodočnost gledam s takim zaupanjem kot katerikoli drugi, kateri ni prekomere zaposlen za svojimi denarni mi vrečami.

Usoda me najboljše. Usoda me je prišla za vrat in me vrgla v to delo. Z bičem potreb me je prisilila, da sem ga prijel. Ako bi imel denar, ali, če bi imel zdravje bi ostal še vedno službenec in suženj zavarovalniške družbe in mraz me strese, ko samo pomislim na to.

V najtemnejši noči je pot proti solnčni zarji odprta in edino, kar je treba je, najti to pot.

leta ječe. Preiskovalna ječa se mu ušteje, tako, da mu preostaja samo še par mesecev. Poravnati mora tudi vse sodne stroške, ki znašajo 52.000 frankov.

Epirsko vprašanje rešeno. »Petit Parisien« poroča iz San Rema, da je epirsko vprašanje rešeno in sicer potom direktnega sporazuma med Italijo in Grško.

Francoske odredbe. »Freiheit« poroča iz Pariza: Vojni minister je razveljavil svoječasno od Clemenceauja izdano odredbo, da pri ustankih vojaki ne smejo rabiti orožja. Čete bodo smele prvega majnika, če bo treba rabiti tudi orožje.

Holandska prevzame mandat nad Armenijo. »Lokalanzeiger« poroča iz Amsterdama: Holandska je izjavil, da je pripravljena prevzeti mandat nad Armenijo.

Dnevne vesti.

Mariborska vojaška godba. Govori se da bo Maribor izgubil tudi svojo vojaško godbo. Del godbe odide na letovišče v Rogaško Slatino in drugi del pojde baje v Zagreb. Mi smo imeli letos nekaj lepih orkestralnih koncertov, ki jih je priredil orkester pod vodstvom dirigenta g. Herzoga. Vojaška godba je tudi sicer v mestu potrebna za razne slovesne prilike; mesto potrebuje promensadnih koncertov, saj večina Mariborčanov ne bo mogla iti na letovišča in Maribor sam ima toliko prirodnega bogastva, da bo to skoraj nepotrebno. Zato mislimo, da ne bi bilo nikakor umestno, da odide godba v Zagreb in da mi ostanemo brez nje. Treba je torej odločno zahtevati, da dobi oziroma ohrani naše mesto vse, kar potrebujemo kot prebivalci jugoslovenskega Maribora.

Darilo. G. sodni svetnik dr. A. Mulej je naklonil svojo ravnateljsko nagrado pri Posojilnici po 200 K v narodne namene in sicer Sokolu v Mariboru, Jugoslovenski Matici, Glasbeni Matici in Dijaški kuhinji, vsakemu po 50 K.

K Sokolu v Mariboru je pristopil brat Franjo Ogrizek, trgovec v Vetrinjski ulici kot ustanovni član in vplačal 300 K ustanovnine. Vrlemu bratu, ki naj bi našel mnogo posnemačev, izreka odbor Sokola bratsko zahvalo!

Glasbena Matica. Pevska vaja možkega zbora je v torek in petek od 18.—20. ure zv. v meščanski šoli, Krekova ulica št. 1, I. nadstropje. — Odbor.

Otroški koncert. Prof. Družovič priredi s svojo zasebno pevsko šolo za otroke v nedeljo, dne 2. maja ob 15. uri popoldne svoj drugi koncert v veliki dvorani Narodnega doma. Spored bo obsegal: otroško simfonijo (Romberg) za klavir, godalo na lok in otroška godala, pesmi za otroški zbor, samospeve (poje Al. pl. Žolger) ter točke za vijolinški kvartet. Predprodaja vstopnic in sporedi v trgovini g. Weixla na Glavnem trgu ter na dan koncerta pri blagajni.

Železniška konferenca v Beogradu. Dne 23. maja se je sestala v dvorani beograjske občine velika železniška konferenca, katere so se udeležili odposlanci vseh inženirskih, industrijskih, pridobitnih in trgovskih institucij ter zvez poljedelskih zadrug v našem kraljestvu. Udeležili so se je tudi zastopniki posameznih interesiranih ministerstev, kakor finančnega, poljedelskega, za šume in rude, trgovine in industrije, vojne in mornarice, dalje železniških ravnateljstev, pomorske oblasti, ravnateljstva rečne plovbe in brodarskega sindikata. Naloga te konference je bilo, da vsestransko prouči vprašanje izpopolnitve posameznih železnic in zgradbe novih prog v zvezi z rečnimi in morskimi pristanišči na vsem državnem ozemlju in sicer z ozirom na gospodarske, pridobitne in trgovske potrebe države.

Nov beograjski list. Čim preneha stavka fiskarjev, začne v Beogradu izhajati nov list »Progres«, glasilo neodvisne omladine zunaj strank.

Francoski visokošolci pridejo v Jugoslavijo. Več organizacij francoskih visokošolcev je izrazilo željo, da bi v prihodnjih počitnicah obiskali našo državo ter si ogledali naša večja mesta. Stopili so tozadevno v stik z našimi visokošolci, ki študirajo na francoskih visokih šolah in ki so se obrnili na naša mesta, da bi jim ta izlet omogočila.

Za rezervne častnike in invalide. Ministrstvo vojne in mornarice objavlja: Da ne bi rezervni častniki in invalidi, ki se morajo demobilizirati in katerih invalidske podpore niso še urejene, ostali brez sredstev za preživljanje, je minister za vojno in mornarico odredil, da se vsi rezervni častniki in invalidi, katerim se invalidske podpore ne izplačajo do 6. maja t. l., pridržijo v dvomesečni nadaljnji vojaški službi, in da se invalidska podpora teh častnikov uredi do letošnjih sodnih počitnic.

Vsled ukaza deželne vlade, poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani, z dne 18. marca 1920 št. 2268 se bode licencovanje v mestni občini se nahajajočih, čez 1½ leta starih plemenskih bikov, vršilo dne 3. maja 1920, ob 8. uri v Mariboru, Magdalensko predmestje pri gostilni Rapoc. Istočasno se bodo ogledovali in premirali tudi bički, stari od šest mesecev naprej. Za obdarovanje plemenskih bikov dovoli država K 4700— in okrajni zastop Maribor K 1050— skupaj K 5750—; za lepe bičke pa nagrada v skupnem znesku po K 2350—. S tem se obveščajo vsi živinorejci, da priženejo svoje bičke, oziroma bike zanesljivo k pregledu, oziroma licencovanju. Stranke se opozarjajo, da morajo imeti za vsako živinčje predpisani živinski potni list.

Izlet k otvoritvi Ruške koč se vrši v soboto, dne 1. maja. Sestanek na Koroškem kolodvoru, kjer se popeljemo z jutranjim vlakom do Ruš. — Izletniki, kateri nameravajo prenočiti, naj si naročijo pravočasno sobe ter vpošljejo istočasno pristojbine, ker se rezervira samo v naprej plačane sobe, oziroma postelje.

Tobačna trafika v Ptuj, Minoritski trg št. 5, je do 20. maja 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmati dobiček je znašal 22.559 K 11 v. Položiti se mora predno se ponudba izroči 2.200 K jamčine.

Stavka učiteljev v Gorici. V Gorici so stopili v stavko vsi ljudskošolski učitelji, ker jim je vlada odtegnila draginjske doklade, katere so doslej prejemali. Enako gibanje se je začelo tudi v Polji in v nekaterih drugih krajih zasedenega ozemlja.

Odmev železniške stavke v Bosni. Ker se je pri železničarski stavki v Bosni dogajalo, da je bilo med glavnimi činitelji mnogo tužcev, je bila izdana naredba, da se subverzivni elementi izženejo. Pri tem se bo vršila tudi evidenca o zajamčenju redne službe na železnicah.

Mestni sindikalni svet v Zagrebu. Povodom dogodkov zadnjih dni, pri katerih sta bila ogrožena red in svoboda mesta, se je iz vseh meščanskih slojev ustanovil mestni sindikalni svet z nalogo obrambe proti prevratnim in terorističnim elementom. Mestni sindikalni svet je sestavljen iz dveh meščanskih čet ter prosi vse meščane, naj v primeru ponovne proglatitve splošne stavke ne ukinejo dela in naj nikakor ne zapro svojih poslovalnic in delavnic. Mestni sindikalni svet je storil vse obrambne in varnostne korake.

Stavka v Trstu. 26. aprila so stopili v stavko trgovski nastavljenici velikih in malih trgovin ter podružnični uradniki onih bančnih zavodov, ki imajo svoje centrale v kraljestvu. Vse trgovine so zaprte.

Posledice železničarske stavke v Hercegovini, Dalmaciji in Bosni. Radi železničarske stavke je ogrožena prehrana Hercegovine, Dalmacije in Črnegore. Ako se v najkrajšem času ne bo vzpostavil promet, bodo posledice zelo velike.

Vojaška cenzura za časopisje v Dalmaciji. Kakor poroča »Slovenec« iz Splita, je za časopisje uvedena vojaška cenzura. Listi se morajo tri ure pred izidom predložiti cenzuri.

Banatski komunisti v službi madžarskih nacionalistov. Policija v Veliki Kikindi je dobila dokaze, da je tamošnja komunistična organizacija v službi madžarskega nacionalističnega gibanja. Organizacija dobiva iz Madžarske navodila in denar. Doslej je bilo prijeto okrog 50 oseb, od katerih je bila večina izročenihih sodišču. Proti ostalim pa se vodi preiskava.

Koncert. V prvi polovici maja priredita klavirska virtuoziinja Roza Deylova ter virtuoza na gosli prof. Ivan Šlais koncert s sodelovanjem skladatelja prof. E. Berana. Predprodaja vstopnic za sedeže po 20, 15 in 12 K se vrši v trgovini z muzikalijami Josip Höfer, v Šolski ulici.

Udruženje mariborskih brivcev in vlasničarjev naznanja, da ostanejo, glasom sklepa z dne 22. marca t. l. prvega maja delavnice ves dan zaprte, odprte pa bodo v nedeljo 2. maja dopoldan.

Tobačna trafika v Celju, Ljubljanska cesta št. 1 je do 20. maja 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmati dobiček je znašal 9220 K 11 v. Položiti se mora predno se ponudba izroči 900 K jamščine.

Tobačna trafika v Guberju št. 3 pri Celju je do 20. maja 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmati dobiček je znašal 3061 K 91 v. Položiti se mora predno se ponudba izroči 300 K jamščine.

Iz Brezja pri Mariboru. Poverjenišvo za notranje zadeve je imenovalo mesto zavednega učitelja Zemljiča kot prisednika v gerentstvo občine Zrkovce A. Breclja. Tako vsaj piše Uradni list ime znanega nemčurja Wretzla. Čudno! Iz Savla je postal Pavl! Ta mož je ob začetku vojne kričal na cesti: Vse te slovenske hudiče bi naj obesil! Ti hudiči so vedno pravili in pisali, da so srbske svine naši bratje. Posebno o tro je v tisti dobi govoril proti »farjem«. Radi tega prepričanja je dal svojo hčerko v nemško šolo na Pobrežje. Svoji okolici je trdil, da pridemo s slovenščino samo od Celja do Špilja, z nemščino pa po vsem svetu. Tudi s tem imenovanjem si torej vlada ni mnogo pomagala. Boljše bi storila, ko bi mu dal mesto opernega pevca na razpuščeni operi v Ljubljani. Mož namreč zna lepo, božje-lepo peti »jodlerje« iz Koschatove šole. Klerikalni Ljubljancem bi gotovo razkošno ploskali, ko bi jim Wretzel zapel:

He, Micerle, he, Mojcerle,
Holadi, holadijo,
Ge tanc mit mi' a valcerle
Holadi, holadijo;

ali:

Ver štet dort oben auf der almašpic

Zadnje vesti.

Stavka končana.

Ljubljana, 28. aprila. (Izvirno.) Vlada in stavkajoči so se v toliko pogodili, da se stavka takoj ukine ter se prične zopet z rednim prometom. Splošna stavka je končana popolnoma. Natančnejših poročil še ni.

LDU Ljubljana, 27. apr. Uradno se poroča: Promet na progah državne železnice severno in vzhodno Jesenic, vštevši Koroško je normalen. Ravno tako na progah Ljubljana—Kamnik in Ljubljana—Novomesto. Na progah Kranj—Tržič so vozili danes trlje mešani vlaki: na progah Jesenice—Ljubljana dva para osebnih vlakov in en tovorni vlak, na progah Grosuplje—Kočevje en par osebnih vlakov, na vseh drugih progah po eden ali dva para osebnih vlakov. Na progah Celje—Velenje je bil pri šoštanju nakopičen na tiru gramoz, kar pa je ostalo brez posledic za redni promet. Storitci so zaprti. Jutri bo na vseh kranjskih progah uveden normalni promet. Uslužbenci državne železnice se javljajo z rednimi izje-

mami v službo, isto velja za južno železnico, na kateri je osebni promet na vseh progah normalen. Najmanje po eden osebni vlak vozi v vsaki smeri. Na glavni progah je upostavljen tudi tovorni promet v tolikem obsegu, da zadostuje sedanjim potrebam, zlasti z Logatcem in nazaj sta odšla po dva tovorna vlaka. Iz Maribora na Špilje so se odpravili včeraj štiri tovorni vlaki, med temi trlje živilski vlaki za Avstrijo. V Slovenski Bistrici je danes sedem vozov in lokomotiva tovrnega vlaka skočilo s tira in se deloma razbilo, ker je bila kretnica vsled sabotaže napačno postavljena. En vojak in več železničarjev je težko ranjenih. Osebni promet se vrši na ta način, da pasažirji prestopajo; tovorni promet bo v 24. urah vzpostavljen. Jutri se bo tudi promet na južni železnici pomnožil. Rudarji v Velenju so danes ob 2. uri popoldan zopet pričeli delati. Dan je potekel po vsej Sloveniji popolnoma mirno. V vseh tovarnah in obratih razen v premogovnikih trboveljskega revirja se je pričelo redno delo.

Položaj vlade.

LDU Beograd, 26. aprila. »Pravda« poroča: Ministrski predsednik Stojan Protić je predložil regentu Aleksandru ostavko. Presburo izjavlja, da ta vest ne odgovarja resnici. V parlamentarnih krogih se pričakuje, da bo ministrski predsednik Protić podal ostavko šele tedaj, ko bo poslanik dr. Vesnić preizkusil tla za koncentracijsko vlado. Dr. Vesnić je v tem pogledu že dobil poziv in se je iz Pariza odpeljal v Beograd. Parlamentarni krogi sodijo, da prevzame v novem kabinetu predsedstvo dr. Vesnić, resort za notranje stvari pa gg. Drasković, Davidović ali Timotiević. Bivši minister Pribičević prevzame nemara prometni resort.

Jadransko vprašanje.

LDU Beograd, 27. aprila. »Politika« piše pod naslovom »Jadransko vprašanje«: Namestnik ministra za zunanje stvari Spaljković je posetil Nikolo Pasića in imel z njim daljši razgovor. Sodi se, da je ta poset v zvezi z jadranskim vprašanjem. Gosp. Pasić je pred tem posetom dobil iz Pariza zelo važna poročila. Tajnik jugoslovenske delegacije v Parizu, Fotić, je že pretekli teden odpotoval s simplonskim ekspresom kot kurir iz Pariza, pa se zaradi železničarske stavke mudil nekaj dni v Trstu. Sedaj se mu je posrečilo nadaljevati vožnjo. Čim je dobil g. Pasić poročila iz Pariza, se je takoj posvetoval z ministrskim predsednikom Protićem. V dobro poučenih krogih trdijo, da je naše kraljestvo dobilo povabilo, naj se po zastopnikih udeleži sanremske konference. Danes bo nemara rešeno vprašanje glede udeležbe na tej konferenci. Parlamentarni krogi sodijo, da se Rim in Beograd nista sporazumela glede jadranskega vprašanja in da tudi v San Remu ne bo govora o tem vprašanju. V vsakem primeru odpotuje naš delegat na mirovni konferenci, g. Andrija Radović, z inštrukcijami, ki jih je dobil od vlade. Zdravstveno stanje Pasićevo se je zelo zboljšalo in bi se rad še ta teden povrnil v Pariz, zdravniki pa mu svetujejo, naj še nekoliko počaka.

Ljubljana, 28. aprila. (Izvirno.) Kakor poročajo iz Trsta trdijo italijanski listi, vključno jugoslovenski in dementijem, da se bo jadransko

vprašanje rešilo na konferenci v San Remu in to že v bližnjih dneh.

LDU Beograd, 27. aprila. Iz Pariza se javlja, da bo italijanski ministrski predsednik Nitti pred zaključkom konference v San Remu podal izjavo o jadranskem vprašanju.

Proti veleizdaji in zločinom proti državi.

LDU Beograd, 27. aprila. Na predlog ministra za notranje stvari je ministrski svet sklenil uvesti postopanje po prekem sodu za veleizdajo in zločine proti državi po § 85 kaz. zak.

Dr. Renner pride v Beograd.

LDU Dunaj, 27. aprila. »Reichspost« poroča iz Beograda: Državni kancler dr. Renner poseti prve dni maja meseca Beograd. Na povratku poseti tudi Zagreb in Ljubljano.

Beograjska tipografska stavka.

LDU Beograd, 27. aprila. Minister za socijalno politiko, dr. Šurmin, je posredoval med lastniki tiskarn in uredništvu listov na eni in organizacijo črkostavcev na drugi strani. Minister je organizacijo opozoril, da tarif, ki so ga izdelali oni, ni sprejemljiv, vsled nekaterih točk. Računa se, da bodo pogajanja trajala nekoliko tednov.

Češke volitve.

LDU Praga, 26. aprila. Pri senatnih volitvah je bilo v praških volilnih okrožjih oddanih 760.007 glasov. Narodni demokratie se dobili 150.851 (4 mandate), čehoslov. socialisti 122.755 (3), čehoslov. soc. dem. 238.543 (7), ljudska stranka 6480 (1), agrarci 119.560 glasov (3 mandate). Enkratno volilno število znaša 33.045; še pet mandatov se zasede v drugem skrutiniju.

Preiskava subotiške zarote.

LDU Subotica, 27. aprila. Nadaljnja preiskava glede madžarske zarote je povodom hišnih preiskav prišla na sled načrtu nove zarote, ki je imela namen, izvršiti napad na garnizijo in tako poskusiti osvoboditi krivce, ki so bili aretirani radi zadnje vstaje. Povodom obširnejše preiskave, se je dokazalo, da so se nekatere zarote pripravljale v okolici Novega Sada in Velike Kikinde, kjer so madžarski elementi razvijali propagando z upanjem, da jim bo uspela pričeta vstaja. Z marljivim delom policijskih oblasti je uspelo, prijati končno ubijalce policijskih komisarjev. Pri zaslišanju so priznali svoj zločin. Med prebivalstvom vlada silno ogorčenje proti Madžarom. Pri hišnih preiskavah so našli posamezne izvode madžarskih listov od 18. t. m., v katerih se nahaja poziv, da se imajo v roku 48 ur javiti v Madžarski pod orožje vsi moški od 18. do 45. leta in sicer pod prettno zakonitih posledic. Preiskava se nadaljuje. Tekom preiskave se je pričelo omenjati tudi ime znanega avstrijskega stotnika Metzgerja.

Revolucija v Albaniji.

DKU London, 28. aprila. (Brezlično.) Po poročilih iz Aten so pristaši Esad paše zasedli Tirano ter vrgli albansko vlado. Po močnih bojih so zavzeli Kavajo in Krojo. Pohod na Drač se nadaljuje.

Razne vesti.

Turška anekdota o modrem sodniku. Turški ribiči so bili na lovu. Ko so se vračali domov, je eden izmed njih opazil, da mu je nekdo izmed njih ukradel mrežo. Nihče ni hotel priznati tatvine. Tedaj je dal sodnik vsakemu eno granatovo vejico na dom. Vejice so bile vse enake velikosti in sodnik je pripomnil, da bo zrastle ona, katero ima tat. Naslednji dan so zopet prišli vsi s svojimi vejicami, a glej, sodnik je precej proglasil najmlajšega ribiča za tatu. Tat je priznal dejanje. Izdaja ga je prirezana vejica, ki jo je prirezal, meneč, da bo zrastle.

Iz anekdot o učenjakih. Slavnega pravnikarja na heidelberškem vseučilišču K. S. Zacharija je prišlo nekoč več gospa prositi prispevkov za revne šolarice, a jim je presneto izpodletelo. Učenjak si je zabel svoje žepe ter jih osorno odslovil: »Ne dam nič!« — »Gospod, pomislite vendar, da nabiramo prispevkov za revne šolarice...« je odgovorila ena izmed gospa in da bi svojo prošnjo bolj podprla, je pristavila: »Tudi vaš sin nam je podaril znaten znesek...« — »Tudi on! No, on lahko razsiplje,« je povzel profesor, »ker ve, da ga čaka velika dedščina po očetu, dočim nisem jaz podedoval po starših niti flička.«

Kultura in umetnost.

Dr. Štefan Sagadin: Naš sadašnji ustavni položaj. Zbirke političnih, gospodarskih in socijalnih spisov IV. zvezek. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani 1920. V dobi, ko se pripravljamo za volitev v konstituantno, ki naj končno veljavno uredi našo državo, je največje važnosti, da vemo, kako pravno je prišlo do ustanovitve Jugoslavije, kakšna je njena dosedanja začasna ustava in uprava, pa tudi kakšna vprašanja bo morala reševati konstituant. Vsa ta vprašanja mora poznati vsak jugoslovanski politik, jurist, pa tudi vsak inteligent sploh. Dr. Sagadin načelnik v ministerstvu za konstituantno nas z vsemi temi vprašanji in dejstvi seznanja na način, ki je na eni strani znanstveno utemeljen, na drugi pa razumljiv in zanimiv za vsakega lajka. Najprej govori o zgodovini in pravnem značaju ujedinjenja, potem o pravnem značaju naše države in njenem ustavnem položaju o pravnem postopanju v državi po ujedinjenju, o današnji organizaciji uprave, o racionalnih osnovah za začasno ureditev naše upravne organizacije in o glavnih problemih konstituant. V dodatku objavlja pisatelj še krfsko deklaracijo, ženevski pakt in pariško resolucijo.

Brošura je pisana v lahko razumljivi srbohrvaščini. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V četrtek 29.: »Moč teme«. Ab. A—38.
V petek 30.: »Tugomer«. Ab. B—40. Slavnostna predstava v spomin obglavljenja mučnikov, Zrinjskega in Frankopana.

V soboto 1. maja: »Mamzelle Nitouche«. Prva opereta v sezoni. Izven abon.

V nedeljo 2.: »Divji lovec«. Zadnja uprizoritev. Izven abon.

Vsled policijske odredbe se pričnejo predstave točno ob 19. (7.) uri.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Meblovana soba za gospoda se išče. Ponudbe pod »Uradnik« na upravnishvu.

Gostilno v Mariboru ali v bližini mesta iščem v najem ali za kupiti. Naslov se izve v upravnishvu.

C klarinet I. vrste, dobro ohranjen, se prodaja. V račun bi se vzel tudi »Flügelhorn«. Naslov pove upravnishvu. 2—1

Inserati v našem listu imajo največji uspeh!

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

Prodajam!

Prevzetje restavracije!

Naznanjam cenjen. občinstvu, da sem prevzel s 1. aprilom t. l.

restavracijo

„Narodni dom“

in prosim za obilen obisk. Prevzamem tudi abonente à 20 K.

Se priporočam najtopleje

Hinko Kosič, restavrator.

258

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja. Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Pojasnila v pisarni Pristaniščna ulica 2.

1 rodbinsko hišo z večjim vrtom na meji mesta Maribor;

2 villi v mestu;

18.000 m² stavbnega prostora v mestu po K 35—;

1 posestvo — hiša, gospodarsko postopje, 6 oratov polja in gozda — v mariborski okolici.

Vpraša se naj pri zemljišeni posredovalnici K. TROHA, Maribor, Aleksandrova cesta 30, ki zajedno naznanja, da preseli svojo pisarno s 1. majem t. l.

v Slovensko ulico št. 2

(prej Grajsko ulico).

285 3—3

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.